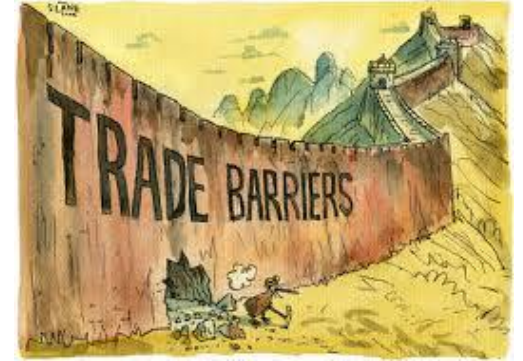

PAZARA GİRİŞ ENGELLERİ ve ÇÖZÜM YOLLARI

Pazara Giriş Engeli Nedir ?

Tarifeler, tarife dışı tedbir ve diğer idari uygulamalardan kaynaklanan, uluslararası ticaretin normal seyrini etkileyen her türlü politika ve uygulamalar

Tarife ve Gümrük Engelleri

Menşe Kuralları ile İlgili Engeller

Hizmet Ticareti Engelleri

Fikri Mülkiyet Haklarının Korunması ile İlgili Problemler

Standartlar, Test, Etiketleme veya Sertifikasyon Engelleri

Yatırımlarla Bağlantılı Ticari Engeller

Tarife ve Gümrük Engelleri

- Ürünlerin yanlış tarife satırında sınıflandırılması
- Gümrük idaresinin gereksiz belge talebi
- Gümrük Müşavirliği hizmetlerinde yaşanan problemler
- Minimum ya da referans fiyat uygulamaları
- En Çok Kayrılan Ülke ve Ulusal Muamele Kurallarına Aykırı Uygulamalar
- Gümrük vergilerinin olması gerekenden daha yüksek düzeyde uygulanması
- İthalatçı ülkenin gümrük prosedürleri ile ilgili bilgi ve verilerine ulaşamaması

Tarife ve Gümrük Engelleri Örneği : Macaristan Karayolları Kotası

- Macaristan ülkemiz plakalı taşıtların transit geçişinde geçiş belgesi satmaya başlamış, sorun firmalarımız aracılığıyla Bakanlığımıza ulaşmıştır.
- Bakanlığımızca mali ve teknik destek verilmek suretiyle, söz konusu vergiye Macaristan yerel mahkemesinde itiraz edilerek, davanın görüşü alınmak üzere 2014 yılında ABAD'a taşınması sağlanmıştır.
- 19 Ekim 2017 tarihinde ABAD tarafından ülkemiz lehine bir yorumda bulunulmuştur.
- ABAD, Macaristan tarafından alınan söz konusu verginin gümrük vergisine eş etkili tedbir olduğuna ve bu çerçevede Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'na aykırılık teşkil ettiğine hükmetmiştir.

Hizmet Ticareti Engelleri

Uluslararası anlaşma ve kurallara uygun olmayan;

- Yerli hizmet veya hizmet sağlayıcıları ile yabancı hizmet ya da hizmet sağlayıcıları arasında ayrımcı uygulamalar. Ör. Kayıt yükümlüğü, lisans alma yükümlükleri veya zorunlu bazı teknik standartlara uyum mükellefiyetleri
- Kota uygulamaları, sermaye veya büyüklük sınırlamaları
- Ticari varlık oluşturma ya da genişletme konusunda sınırlamalar
- Sahiplik veya yönetim açısından getirilen sınırlamalar
- Hizmet sunumu yapacak kişilerin milliyeti bakımından getirilen sınırlamalar
- Sermaye veya kar aktarımı ya da ilgili ülkede giriş çıkışta yaşanan sıkıntılar

Hizmet ticareti engeli örneği: İsrail – İlave Vergi Uygulaması

Sorun: İsrail, yabancı işçi çalıştıran inşaat şirketlerine her yabancı işçi başına %15 ilave vergi ödeme şartı getirdi.

İsrail piyasasındaki en büyük yabancı şirket olan Türk firmamız, 1500 Türk işçi çalıştırdığından, ilave vergi şirketimiz için büyük maliyet yarattı ve şirket piyasadan çıkmak zorunda kaldı.

Sonuç: Konuya ilişkin girişimlerimiz oldu, ancak İsrail bu konuda uluslararası anlaşmalarda bir taahhüdü olmadığını belirterek konuyu ilişkin itirazımızı reddetmiştir.

Standartlar, Test, Etiketleme veya Sertifikasyon Engelleri

- Uluslararası anlaşma ve kurallara uygun olmayan teknik mevzuat, zorunlu standart uygulamaları
- Teknik mevzuat ve standartların çok sık değiştirilmesi
- Külfetli ve zaman alıcı test gerekleri
- Külfetli ve zaman alıcı sertifikasyon (Belgelendirme) gerekleri
- Belirsiz süreç
- Diğer

Bir teknik engel örneği: Mısır - Üretici Kayıt Sistemi

Sorun: 25 Farklı Ürün Grubu'nda Mısır'a ihracat yapan tüm firmalara, 16 Mart 2016'dan itibaren Üretici Kayıt Sistemi'ne kayıt zorunluluğu getirildi.

- Başvuru süreci ve sonuçların açıklanmasındaki belirsizlik
- DTÖ hukuku ve TBT Komitesi
- Ticaret Müşavirimizin temaları
- Bakanlar arası görüşmeler
- AB'nin DTÖ'de dava açması (26 Ocak 2022)
- Bakan onayının kaldırılması (31 Mart 2022)

Menşe Kuralları ile ilgili Engeller

- Menşe ülke belgelendirmesi ve işaretlemesi ile ilgili problemler
- Menşe kazandırma ile ilgili problemler
- İthalatçı ülkenin menşe kuralları ile ilgili bilgi ve verilerine ulaşamaması

Örnek: Serbest Ticaret Anlaşmamız olan bir ülke tarafından ülkemizden ihraç edilecek bir malın girdi miktarının belli bir yüzdeyi geçmiş olduğu iddia edilerek Türk malı sayılmaması

Bir taklit mal sorunu: ÇHC - Taklit Ürün

Sorun: Yazı gereçleri sektöründe faaliyet gösteren bir firmamızın ürün taklitlerinin Çin'de üretilerek birçok ülkede satılması

- Pekin ve Şangay Ticaret Müşavirlikleri ile temas
- Taklit malların pazardan toplanması ve gümrükte durdurulması için Çinli makamlar nezdinde girişimler
- Firmanın ÇHC yetkilileriyle birebir görüşmelerde bulunması
- 600'den fazla kırtasiye mağazasında inceleme

Sonuç: Tespit edilen sahte ürünler raflardan kaldırılmış ve satışları durdurulmuştur.

Yatırımlarla Bağlantılı Ticari Engeller

- Yatırım ortamının öngörülebilir olmaması, kuralların sık sık değiştirilmesi ya da uluslararası kurallara aykırı olması
- Yatırımlarda belli oranlarda ya da belli miktarlarda yerli ürün kullanılması zorunluluğu
- Yatırımcının belli oranda yerli ürün kullanılması karşılığında vergi veya teşvikten yararlanabilmesi
- Yatırım için gerekli olan ürün kadar ya da belli oranda yerli ürün ihracının şarta bağlanması
- Yatırımlarla ilgili kuralların yerli ve yabancı yatırımcılar bakımından farklı uygulanması
- Yatırımların devletleştirilmesi ya da yatırımcıların elinden alınması

Yatırımlarla Bağlantılı Ticari Engel Örneği: Kanada-Yenilenebilir Enerji Destekleri

- Ontario Eyaleti'nin FIT (İlave Fiyat) programları
- Amaç fosil yakıt kullanımının azaltılması
- Yenilenebilir enerjiye teşvik sağlanmak isteniyor
- Teşvik programının Tasarımındaki Sorun: Yerli Girdi Kullanım Şartına Bağlı olarak Yüksek Fiyattan Enerji Satın Alma Garantisi Verilmesi
- Konu AB ve Japonya tarafından DTÖ AHM'ye taşındı. Kanada'nın belirli eyaletler için uyguladığı yenilenebilir enerji teşvikleri DTÖ'nün TRIMs Anlaşmasına aykırı bulundu.

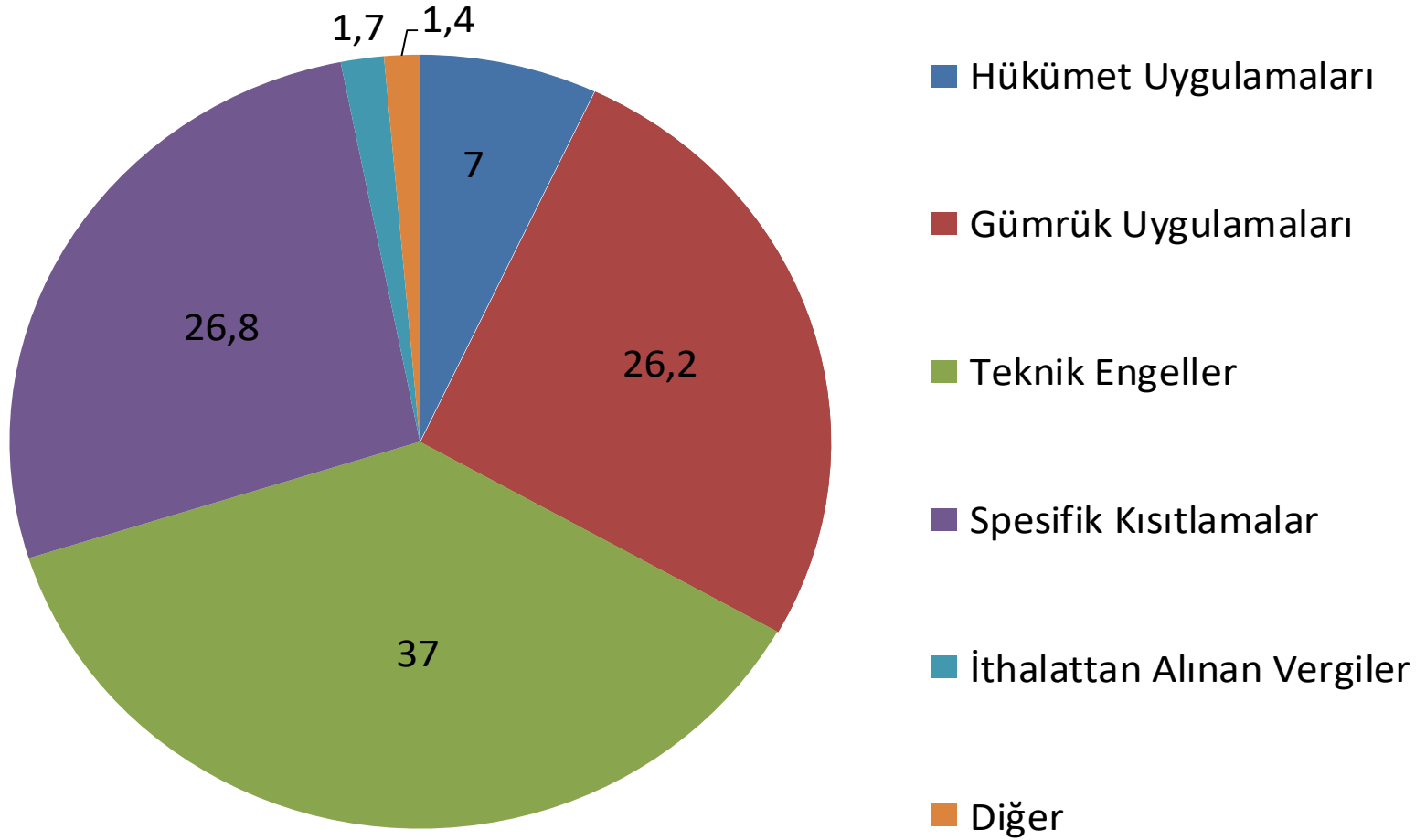

Diğer Pazara Giriş Engelleri

- Yerel ürünlerin uluslararası kurallara aykırı olarak sübvansiyon edilmesi nedeniyle pazara girişin mümkün olmaması
- Anti-damping, sübvansiyon ve korunma önlemleri uygulamalarının haksız uygulanması
- Pazarın uluslararası kurallara aykırı şekilde yerli bir firma ya da tekel tarafından kontrolü
- Ürünün ülke içinde dağıtımı, pazarlanması, satılması, satın alınmasına ilişkin belgelendirme, lisans verme gibi şartlar konusunda toptancılar, perakendeciler, müşteriler bakımından sınırlamalar getirilmesi

DTÖ Raporuna Göre PGE'lerin Dağılımı

Pazara Giriş Engelleri Bildirimi Nasıl Yapılır ?

Direkt firmalar tarafından doldurulan Ticaret Bakanlığı web sitesinde yer alan pazara giriş formunun doldurulması

VEYA

- Özel Sektör Çatı Kuruluşları
- Bakanlık Birimleri
- Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikler

The screenshot shows the Ministry of Trade website (https://www.ticaret.gov.tr) with a navigation menu and a main content area. The main content area features several service tiles: 'Küresel Pazarlar Parmaklarınızın Uçunda', 'Yurtdışı Pazarlarda Sorunmu Yaşıyorsunuz?', 'Malımı Gümrük Vergisiz Nereye Satabilirim?', 'Hizmet Sektörüne Yönelik Desteklerimizi...', 'Ürünü Markalaştırmak İster Misin?', and 'Devlet Yardımları Rehberi'. A large blue arrow points from the text on the left towards the 'Yurtdışı Pazarlarda Sorunmu Yaşıyorsunuz?' tile. At the bottom of the page, there is a banner for 'Uzmana Danışın' (Consult an Expert).

Pazara Giriş Engellerinin Değerlendirilmesi

Bildirim

Veri Toplama ve Değerlendirme

Girişim

Takip

Pazara Giriş
Engelleri
Formu

VEYA

Özel Sektör
Çatı
Kuruluşları

Bakanlık
Birimleri

Ticaret
Müşavirlikleri

Sorun PGE mi?

Yurt içinde
karşılaşılan
sorunlar

ÇG'nin görev
alanına girmeyen
sorunlar

Değerlendirme
yapılacak yasal
altyapının
olmadığı sorunlar

Araştırma

Firmalardan
bilgi/belge
talebi

İlgili Ticaret
Müşavirlikleri

Ülkenin iç
hukuku

İkili anlaşmalar

Uluslararası
anlaşmalar

Genel
Müdürlüklerimiz

Ticaret
Müşavirliklerimiz

İlgili kamu
kurumları

Özel sektör çatı
kuruluşları

Takip ve
Geri-
bildirim

Pazara Giriş Engelleri DTÖ'ye Şikayet Edilebilir

- Geçici nitelikte olmama, diğer bir deyişle sistemik hale gelme
- Aynı ürünü ihraç etmek isteyen tüm firmaların ihracatını etkiliyor olma
- Sorunun üzerinden belli bir zamanın geçmesi ve ilgili ithalatçı ülke birimleriyle temasa geçilmiş olmasına rağmen bir sonuç alınamamış olma
- Sorunun ithalatçı ülke tarafından uygulanan bir önlem ya da uygulama sebebiyle gerçekleşiyor olması
- Sorunun firmadan kaynaklı, evrak eksikliği gibi usule ilişkin bir eksiklikten kaynaklanmıyor olması

DTÖ Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması

Anlaşmazlıkların Halli Organı,
Bütün Üyeler

Kurar

Panel

Temyize
gidilmezse AHO
raporu onaylar

Rapor

Temyiz Organı

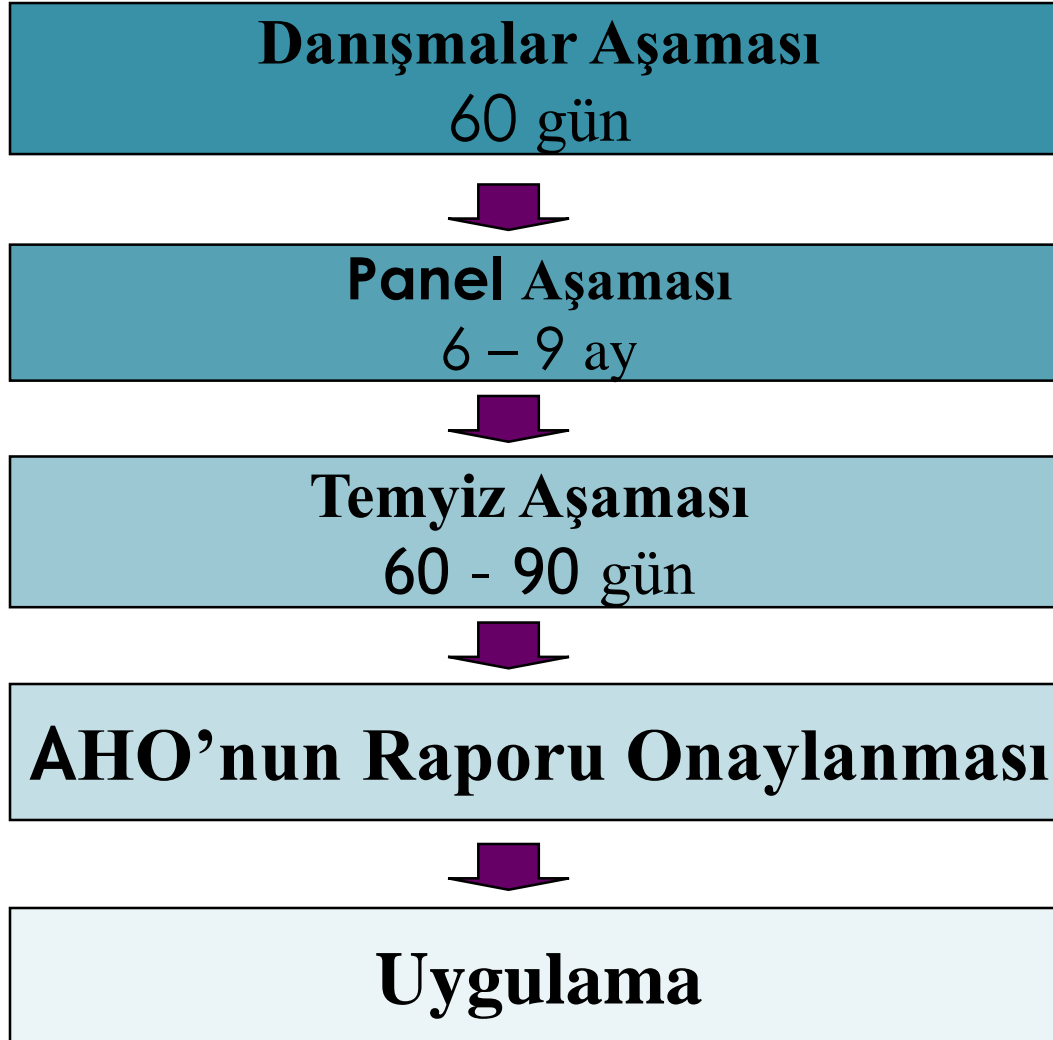

AHO raporları
onaylar

AHO Temel Aşamalar

Fas- Sıcak Haddelenmiş Sac (SHS) Anlaşmazlığı

- Fas tarafından 2014 yılında ülkemiz menşeli SHS ürünlerine karşı bir anti-damping önlemi alındı.
- Önlemin uluslararası ticaret kurallarına aykırılığı nedeniyle Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmazlıkların Halli Organına başvuruda bulunduk.
- 20 Şubat 2017 tarihli toplantıda panel kuruldu.
- İlk yazılı sunumlar Eylül (Türkiye) ve Ekim (Fas) 2017'de iletildi.
- Panel toplantıları Kasım 2017 ve Nisan 2018'de gerçekleştirildi.
- 2018 yılı Ekim ayında yayımlanan Panel raporu haklılığımızı ortaya koydu.

ABD-OCTG Anlaşmazlığı

- ABD tarafından 2014'te ülkemiz menşeli çeşitli tüp ve borulara karşı uygulanan sübvansiyona karşı telafi edici önlem alındı.
- Önlemin uluslararası ticaret kurallarına aykırılığı nedeniyle Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmazlıkların Halli Organına başvuruda bulunduk.
- 19 Haziran 2017 tarihinde Panel kuruldu.
- İlk yazılı sunumlar sırasıyla Kasım (Türkiye) ve Aralık (ABD) aylarında Panele iletildi.
- Panel toplantıları Mart 2018 ve Mayıs 2018'de gerçekleştirildi.
- Kasım 2018'de yayımlanan Panel raporu haklılığımızı ortaya koydu.
- Uyuşmazlık ABD tarafından temyiz edilmiştir. Temyiz süreci devam etmektedir.

ABD – Misilleme Önlemimize Karşı Ülkemize Açılan Dava

- ABD, 23 Mart 2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, çelikte %25, alüminyumda %10 ek gümrük vergisi uygulaması başlattı.
- 21 Haziran 2018 tarihinden itibaren uygulanmak üzere misilleme önlemi aldık.
- ABD 10 Ağustos 2018 - ek vergilerin %100 artırılacağı duyuruldu, çelik ihracatımıza artırılmış vergiler uygulanmaya başlandı.
- Türkiye olarak misilleme önlemimizin kapsamını genişlettik.
- ABD misilleme önlemini DTÖ'de dava konusu yaptı.
- Ülkemizin yanı sıra ÇHC, Meksika, Kanada ve AB de dava edildi.
- Panel ülkemizi haksız buldu.
- Temyiz sürecindedir.

ABD – Alimünyum ve Çelik (Section 232)

Önlemlerine Karşı Açtığımız Dava

- ABD'nin çelik ve alüminyum a uyguladığı ek vergiler (Section 232 kapsamındaki önlemleri) ile ilgili olarak da ülkemizde DTÖ'de dava açılması süreci 15 Ağustos 2018 tarihinde başlatıldı.
- ABD ile danışma toplantımız 29 Ağustos 2018 tarihinde Cenevre'de gerçekleştirildi. Bir sonuç alınamadı.
- Önlemleri ile ilgili olarak ABD'ye karşı dava süreci başlatan ülke sayısı dokuz olmuştur. Diğer ülkeler, AB, Hindistan, Çin Halk Cumhuriyeti, İsviçre, Norveç, Kanada, Rusya ve Meksika'dır.
- Panel ABD'yi haksız bulmuştur.
- Temyiz sürecindedir.

Gündemdeki Anlaşmazlıklar

TAYLAND KLİMA DAVASI

- Tayland tarafından, alaşimsız sıcak haddelenmiş yassı çelik ürünlerinde 24 Aralık 2014 tarihinden beri ülkemize yönelik olarak uygulanan ek vergi şeklindeki korunma önlemlerine karşı, ülkemiz, tavizlerin askıya alınması hakkını kullanarak 841510 HS Kodlu klimalarda 5 Eylül 2017 tarihinden geçerli olmak üzere ek vergi uygulamaya başlamıştır.
- Tayland uygulanan ek verginin DTÖ Anlaşmalarına uygun olmadığını iddia ederek ülkemizi 4 Aralık 2018 tarihinde Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması çerçevesinde danışmaya çağırmıştır.
- Danışma toplantısı 8 Ocak 2019 tarihinde Cenevre’de gerçekleştirilmiştir.
- Danışmalardan bir sonuç alınamadı – 25 Şubat 2019 tarihinde Panel kurulması talebinde bulundu.
- Davacı dava sonuçlanmadan davayı geri çekti.

AB ÇELİK DAVASI

- ABD'nin çelik ve alüminyuma getirdiği ek vergiler sonrasında 2018 yılı Mart ayında AB bir korunma önlemi soruşturması başlatmıştır.
- Bazı çelik ürünlerine tarife kotası (%25) şeklinde 18 Temmuz 2018'de geçici 31 Ocak 2019 tarihinde nihai önlem konulmuştur.
- 13 Mart 2020 tarihinde önlem ülkemizce DTÖ'de dava edilmiştir.
- 29 Nisan 202 tarihinde kamuoyu ile paylaşılan dava kararında:
 - İthalatın öngörülme yen gelişmeler sonucunda arttığına gösterilmediğine
 - Zarar tehdidi tespitini olgulara dayandırılmadığına hükmedilmiştir.
- Karar sonrasında AB önlemi gözden geçirmiş ancak sonuç olarak bir değişiklik yapmamıştır (13 Ocak 2023).
- Süreç devam etmektedir.

DİĞER FAALİYETLER:

✓ **Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri kapsamında Pazara Giriş Engelleri ve Çözüm Yolları Sunumu**

✓ **Pazara Giriş Engelleri Raporu**

✓ **Hedef ve öncelikli ülkeler**

✓ **Ticari anlamda aktif ilişki içerisinde olduğumuz ülkeler**

✓ **Birimlerimizin görüşleri**

✓ **Özel sektör katkısı**

Teşekkürler

Nurullah Asım Akbulut

Ticaret Uzmanı

Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
Bölgesel Anlaşmalar ve Anlaşmazlıkların Halli Dairesi

pge@ticaret.gov.tr
akbulutn@ticaret.gov.tr